

కేని వొంకలో దిగింది. నడిమధ్యకోచ్చింది.
‘ఇంగెమంది.. ఇవతలికి వచ్చింది!’ అనుకున్నా.
బక్కాసారిగా నీళ్ల పరవడి ముసిలి గొడ్డు నిలదొక్కలాక
పట్టుడింది. గొడ్డు తిరగబడి దాని నాలుక్కాల్చు పైకి
లేసినయ్య. నా గుండి రుబులునింది. కళ్లముందరే సుళ్ల
దిరిగే నీళ్లమ్మి ముసిలి బుర్కుల్లోనిపాయ. ఆడికీ
కొంతదూరం వంకగడ్డన పరిగెత్తినా, కనపడక పాయ.

“చాతలారా బలైను నీళ్లపాలు జేచ్చివి గదరా!”
అన్నారు పక్కనున్నోళ్ల.
అప్పుకే కంటేకటిల్లి దీ పాలుబెట్టే యాలయింది. నేను
పిల్లి దానిపానం నీళ్లపాలు జేచ్చినానని నాకూ దుఃఖం
ముంచుకొచ్చింది. గొడ్డును గంగలో కలిపాచ్చిన సంగతి
మాయమ్మకు జెప్పి..

“నావ్యల్నే నమ్మా!” అంటే..
“నువ్వుగాంచా కపాలని జేచ్చివి నాయనా! అంతా
గంగమ్మ దయ!” అనింది మాయమ్మ.
ఆరేత్తికి కొల్లిల్లిము తలాపిడన అన్నం తిని సలికి
ముడుక్కాంటే.. మాయమ్మ మటుకు మెతుకు ముట్ట
కుండా మాటిమాటికి వాకిల్లోనుంచి కాదిలోకి
సూచ్చా ఉండాది.
ఎప్పుకోచ్చి నీడుర బట్టబోతాండగా బుర్క అరుపు
విచ్చింది.

“నాయనా! కరెంటు బోయినట్టుంది.. బ్యాగ్లర్ లైటు
తీసకరా” అన్న మాయమ్మ పిలుపుతో, పూర్తిగా మెలు
కువ వచ్చి బయటకొచ్చి సూచ్చే.. లైటు వెలుగులో
ముసిలెనుము.

‘నేనోచ్చించా!’ అని మమ్మిల్లి సూసి అరుచ్చా ఉంది సలికి
మనుకుతా.

గుంజకాడ ఇంత పట్టిగెంచి బేసి, డానికి తలుగు బెట్టి
మాయమ్మ అప్పుడు బువ్వత్తినింది.

నాకు.. ‘నావ్యల్నే’! అనే బాద తీరింది.

ముసరు తగ్గినాక ఒక ఆదివారం నాడు కోడిపుంజను
కోసి గంగమ్మకు పొంగలుబెట్టి మాయమ్మ మొక్క
దీర్ఘుకునింది.

* * *

కాలికి కట్టుతో కదల్లాకుండ ముసిలెనుముకు మేతా,
నీళ్ల పెట్టుడానికి కొట్టంలోకి పోయినప్పుడుల్లా.. ఈ
సంగతులన్నీ గివనానికొచ్చి కడుపులో బాడైతాంది.
వారం పదిరోజులై పాయ, డానికాలు కట్టుకున్నట్టు
కనబడ్డం లేదు.
“బలై పరిచ్చితి ఏంది మామా” అని వీరాఫువ
మాయను ఎప్పరిచ్చే, వచ్చి సూసి..
“రెండు వారాలక మల్లి కట్టుగట్టి సూజ్జంలే దొరా”
అంటా బీడి తాగుతా ఎలబారిపాయ.

నేని దిట్టు పోదామని, సద్గుకుడు తినే టయాలికి కటిక
మనిషి, దణారి పిల్లిమామను తోడుకోని మల్లి మా
ఇంతోచ్చించాడు.

వాళ్లోచ్చింది కాలిపిన మా ముసిలిబులై కొసుమేనిన ల్లా
మయ్యింది. మా నాయనతో అప్పుటికే మాటలు జరిగిన
టుండాయి. లేకుంటే వాళ్లు నా ముందరికొచ్చే దైర్యం
లేదు. డానికి కాలు ఇరక్కుముందే ఒకసారి కటిక్కు అడికి
నాసేత తిట్టు పొయ్యిందారు గదా!

నాకింగ సద్గుబువ్వ తినబుద్గింగా, సయ్యుక్కడుక్కొని
బయటికోచ్చి..

“కూకోండి మామా!” అంట పిల్లిమామ దిట్టు సూచ్చా.
వక్కువు తుపక్కన గోడపక్క ఊసి, పైగుడు సర్పుకుంటా..
“ఏమబ్బా! బాగుండావా” అని పలకంచ్చిందు
యాపారం జేసే ఆ మనిషి.

ఆ యప్ప మాములుగా అడిగినా.. అది నాకు
యాన్నే తగిలింది.

‘ఇంతకుముందు అడికితే కాదన్నావు గదా! డానికి కాలి
రిగిది, కట్టుకునేది బరపు. పట్ట ఊపోయిందాయి..
గెంగిగూడా సరిగా తినలేదు. పచుకుంటే లేయలేదు..
నలుగుబుట్టి లేపాల. అది మీచేపేసా ఆదాయం జేసే
దుండారా? మేపు దండగూకపోతే! ఆప్పదు మామిందికి
గయ్యమని లేనిచేపి.. ఊప్పాడు దాన్ని పూకు అమ్మ
కుండా ఎట్టు తప్పించుకుంటావో నేనూ జూస్తా! అన్నె
టుగా ఉండా పలకరింపు.

నేనేమి బదులు పలకలా. మాయమ్మ తలాంచుకోని
చియ్యంలో రాళ్ల యేరుకుంటాది..
మధ్మినాల ఎసుత్తోకి.

ఇదేం పట్టునట్టు నా బాసేలి మా సంబితల్లికి జల్లో పూలు
పడతా ఉంది.

“నువ్వున్నే ఏమన్నాజెప్పు మామా!” అస్సేడు పిల్లి
మామ మా నాయనతో.

“నేనేమి ముందిది మామా! నీకు తెల్లా? మా రాతో..
దాద్రాతో! పాయంలో దాన్ని అమ్ముకోలేకి పోయినా.

శనాటికి గాటిమీద గొడ్డు సరుపుయ్యండాది. వచ్చే
ఎంత, పోతి ఎంత. డాని బాధ సూడలేకుండా ము.
ఏదోకి జేసి తోలకపోండి” అని తీరుమానం జేసిందు
మా నాయన.

నాకు పదురు బుట్టేంది. ఇప్పుటికి నేను మా నాయనకు
ఎదురాడింది లేదు. అది మాకు జేసిన మేలుకు బల్దెను
సూచ్చా సూచ్చా కేతకు ఇంచేదానికి పానం ఒప్పుకోడం
లేదు. అటు నాయన, ఇటు పాశం.

నా కండ్లో నీళ్ల మాయమ్మ కనిపెట్టేంది. మా నాయ
నకు ఎదురు సెప్పలేదు.

పిల్లిమామ సంహారం మా నాయన నేతిలో పెట్ట
బోత్తా ఉండాడు.. బేరం తెంచేదానికి.

ఎట్లో కూపుట్టంటా..

“గొడ్డును ఇచ్చేది లేదు మామా!” అని అనగలిగాను..
తలాంచుకోని, పానమంతా ఉగ్గబట్టుకోని.

మా నాయన మెకుంలోకి సూడాలంబే భయమైతాంది.

మా నాయనకు కోపం సనాలకి లేసింది.

“దాన్ని వాన్నే కోసుకోని తినమని సెప్పు మామా!

రైతుకు పనికిరాని గొడ్డును ఏమి జేసుకోవాల్నో ఆయన్నే
సెప్పుమనంది. బాటు తప్పాయ్యింది. ఎట్టుబోయ్యాడిన్ని
అటు పోయాల్చాల. ఎవురు తినేది వాడు తీనాల. అన్నిటికి
మనం కర్తులమా! ఈనాటికి మా కొంపలో నా మాటకు
విలువెక్కుండా పొయ్యాంది. ఇది వాని పునికెన పుట్టిన
బుట్టి గాదులే! వాళ్ల బుట్టిబుట్టినట్టు జేసుకోస్తే!” అంటా
మాయమ్మ దిట్టు ఉంచి పురిమిచుసే కుండా నేను ముసునొని
పినురుగా బయటిందు మాయమ్మ.

“అగిందురా! మీ నాయన సెప్పింది గూడా..” అంటా
మాయమ్మ పోతో సెప్పబోయింది.

“ఏది గాదుమ్మా! యాలగాని యాల నాయన ఎమ్మార్యో,
ఎండివో, ఆయ్యాలీ సౌరూ ఎవురుబడితే వాళ్లు ఇంటికి
తెప్పే, అప్పుకిపుర్పురు దాని పొదుగు చిండి కావీ జేసి
ఇస్తాపునిచేపి. డాని పానం గురించి గంగముకు
మొక్కున్నె దానిచి.. ఈపొద్డు సువ్వు గూడా నాయన
మాట ఇంచుంటే ఎట్టు? అది నిలబడి పొయ్యాందనే
గదా! ఇప్ప మీరుగూడా పనిజెయ్యిలేకి నిలబడిపోతే..

తిండిదండగ అప్పదుని మీగూడా పురుగులమందు
పొయ్యాడ్దా!?” అంటిని కోపంగా.
కోపంలో అంతమాట అంటానుపులోలేదు.

“పోరా పిల్లినాకొడా! పాలుదాగిన గొడ్డుమీద అంత
పానం కొటకలాడే వాడివి.. నువ్వేమా మి దిట్టు తిరిగి..

“అన్నా! వాడి మాట కాదని గొడ్డును ఇచ్చినా.. కుల్లు
కుంటా ఉంటాడు. పోయిరాపోండి” అనింది.

“మనగుండా ఈళ్ల ఇంట్లో గలబా ఎందుకు పోడాం
పాప్యా!” అనుకుంటా వాళ్ల యలబారి పోయిరి.
మాయమ్మ సూడకుండా నేను మా బాసేలి గడ్డం
బట్టుకోని..

“మేయ్యి! ముసిలి బలక్కు గెడ్డేంచే మేపు. పిరికెడు
ఎక్కువగా తప్పుడేని నీళ్ల తాపు” అని బంగపడుకున్నా.
డానికి మల్లి కట్టేంచినా కూడా.. కాలు మొదుగా
తయారుయింది తప్ప పూర్తిగా బాగుపడలేదు.

ఇప్పుడు డానివేరు.. కుంటినుము.

* * *

ఉగాది రోజులు.

పాపుతిరుగుడు పూలు కోపిచ్చి కళ్లానికి తోలి, మద్దినాల
సంబిలి ఇంటికిచ్చినా.

నా గిన్నెలో సంగటిపెట్టే కుంచెనుముకు నీళ్లతాపి
రావడానికి పోయిన నా భార్య..

“ఓబ్బా! ఎనుము అదోరకంగా ఉంది. సూజ్జువురా..”
అంటా పిల్లిసింది ఆదుర్గా.

నేను పొయ్యేసుకి పానమిడిసిన ముసిలెనుము కండ్లు,
నన్నె జూచ్చా..

‘పొయ్యేచ్చా నాయనా! అస్సేట్టుండాయి.

డాని మెడ తలుగు తప్పిచ్చినా.. ■